

DARIAH-SI

Andrej Pančur

Inštitut za novejšo zgodovino, DARIAH-SI

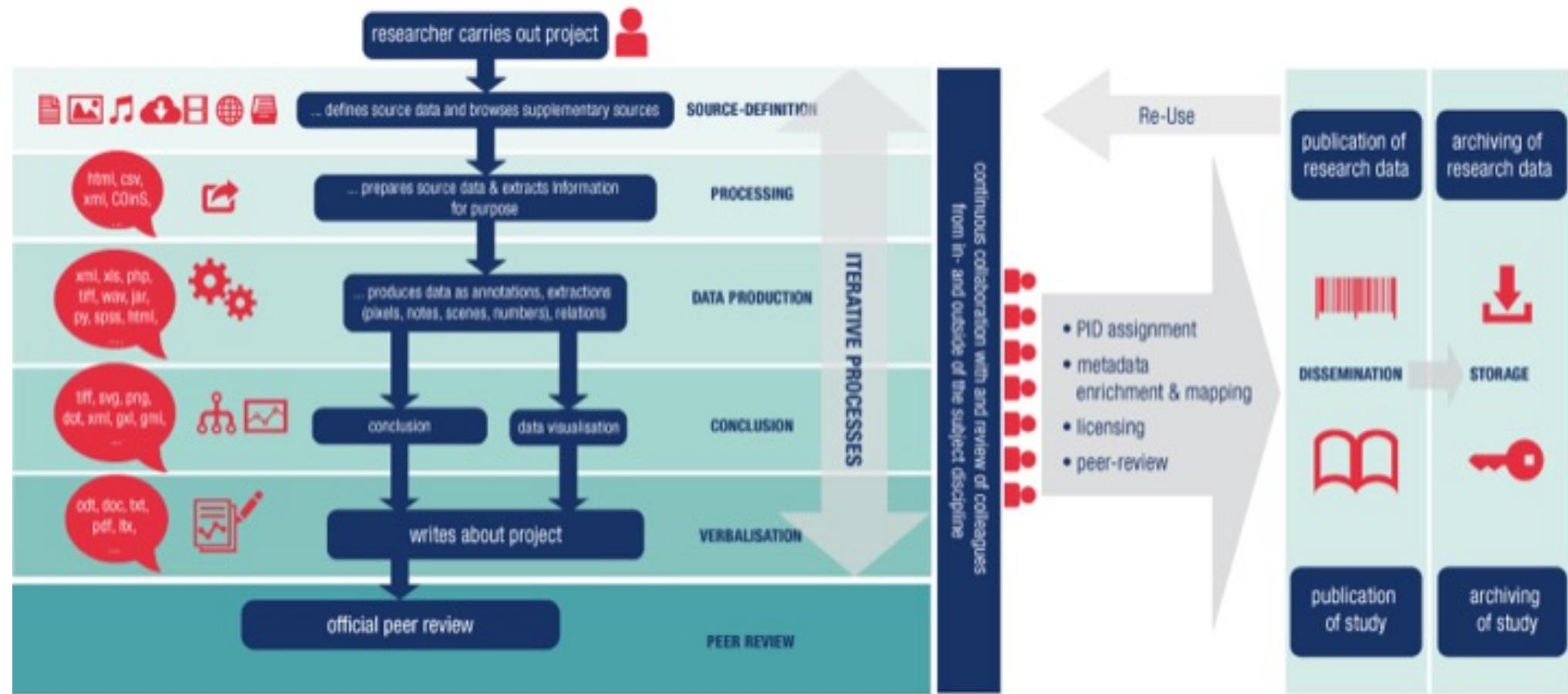
andrej.pancur@inz.si

Delavnica Odprta znanost
Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani
Ljubljana, 23. 1. 2020

Kaj je Dariah

- Dariah je evropska ESFRI raziskovalna infrastruktura za raziskovalce iz umetnosti in humanistike, ki pri svojem delu uporabljajo računalniške metode.
- Dariah je mreža ljudi, strokovnega znanja, informacij, znanja, podatkov, metod, orodij in tehnologij.
- Dariah podpira digitalno raziskovanje in poučevanje digitalno podprtih raziskovalnih metod.
- Dariah ohranja, zagotavlja dostop in diseminacijo rezultatov digitalno humanističnih raziskav.
- Dariah spodbuja uporabo najboljših raziskovalnih praks, metod in tehničnih standardov.

DARIAH-SI pokriva celoten krog raziskovalnih podatkov v digitalni humanistiki

Kaj so raziskovalni podatki v digitalni humanistiki?

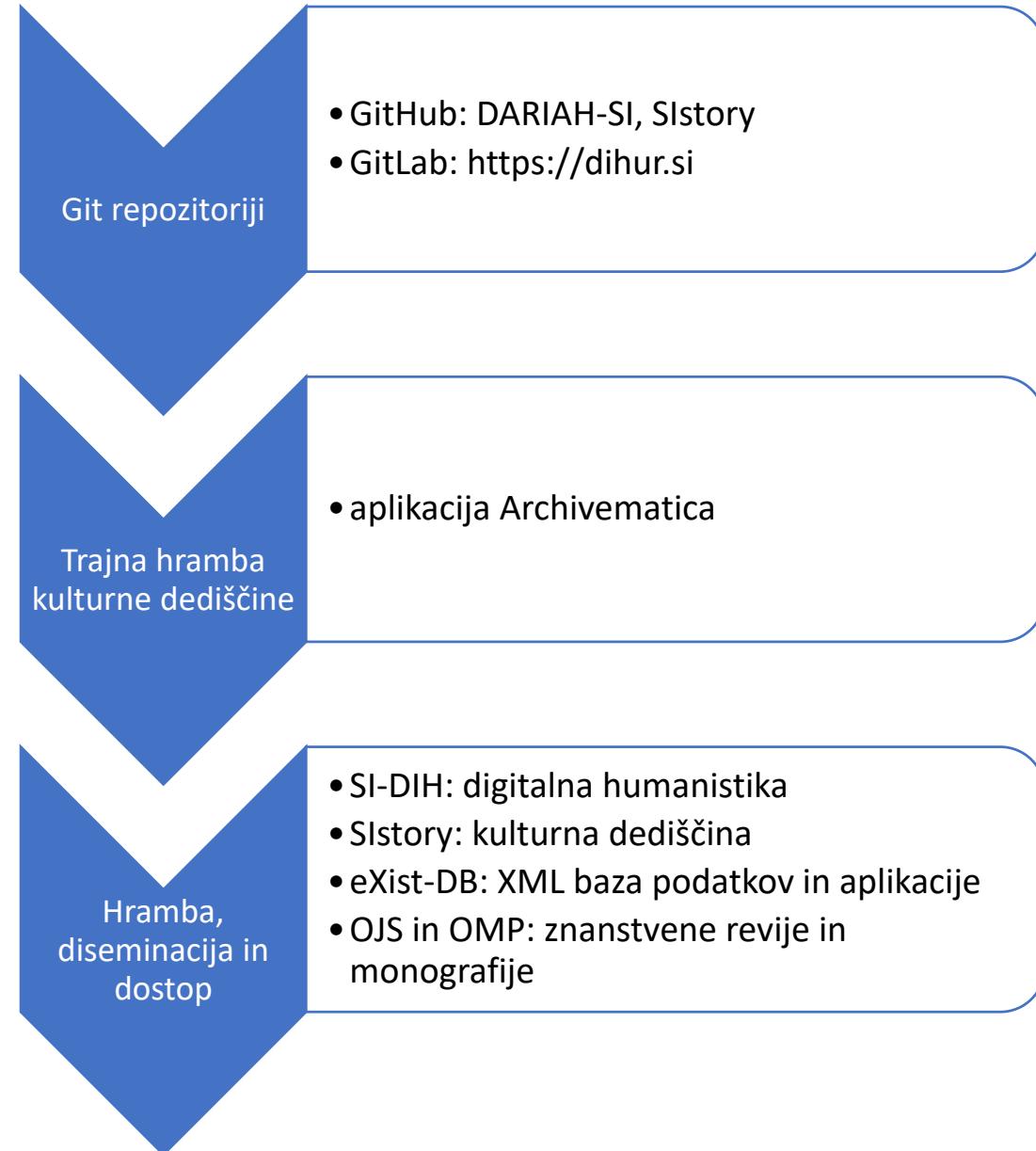
- Raziskovalni podatki v digitalni humanistiki so vsi viri in rezultati, ki se jih zbira, opisuje, vrednoti in/ali proizvaja v kontekstu raziskav v umetnosti in humanistiki in katere se lahko (dolgoročno) hrani v strojno berljivi obliki za namen arhiviranja, citiranosti in nadaljne uporabe. (DARIAH-DE)
- Humanistika: večinoma uporaba kulturnih objektov kot so rokopisi, besedila, slike, posnetki ipd., ki se jih kot digitalne surogate nato lahko še dodatno obdela, vizualizira, označi, poveže in interpretira.

Trenutno najbolj pogosti metapodatkovni standardi in podatkovni formati v humanistiki

- Najbolj pogosti metapodatkovni standardi v Dariah skupnosti:
 - TEI (**Text Encoding Initiative**): teiHeader
 - CIDOC Conceptual Reference Model (CRM)
 - Dublin Core
- Zaradi potrebe po interoperabilnosti še: DataCite oz. OpenAIRE, EDM (Europeana Data Model), IIIF (International Image Interoperability Framework)
- Dariah-SI vsaj še: EAD (Encoded Archival Description), LIDO (Lightweight Information Describing Objects), METS (Metadata Encoding and Transmission Standard), MODS (Metadata Object Description Schema), PREMIS (Preservation Metadata Implementation Strategies)
- Najbolj pogosti podatkovni formati: **TEI, TIFF, JPEG**

Infrastrukturna podpora digitalni humanistiki v Sloveniji:

- Projekti večinoma potekajo v Git repozitorijih za kontrolo verzij.
- Digitalne izdaje kot statične HTML spletene strani z dinamično vsebino => optimalno za trajno hrambo in vzdrževanje.
- Digitalizirano kulturno dediščino trajno hranimo v aplikaciji Archivematica (ISO-OAIS fukcionalni model). Ni javno dostopna.
- Javno dostopni rezultati projektov in raziskovalni podatki v repozitoriju SI-DIH, Slstory, različnih bazah podatkov, OJS za znanstvene revije, OMP za monografije.

Primer: Projekt SI-IUS

- Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani:
 - Digitalna knjižnica historičnih pravnih besedil
- Inštitut za novejšo zgodovino:
 - DARIAH-SI
- Institut “Jožef Stefan”:
 - CLARIN.SI
- ZRC SAZU:
 - Pravni terminološki slovarji

Digitalizacija (TIFF, JP2, JPG, PDF)

PUBLIKACIJE ŽRTVE I.SV ŽRTVE II.SV POPISI ZIC

/ TISKANI VIRI / PRIROČNICKI

Občni državljanski zakonik z dne 1. junija 1811 štev. 946 zb. p. z. v besedilu treh delovnih novel

Jezik: slovenski

Vrsta gradiva: Besedilo

Leto: 1928

Založnik(i): Tiskovna zadruga, Ljubljana

Soavtor(ji): Božidar Bežek, Fran Regally

Avtorske pravice:

This work (Občni državljanski zakonik, by Božidar Bežek, Fran Regally), identified by Zgodovina Slovenije - Sistory, is free of known copyright restrictions.

Avtorske pravice so potekle, delo je v javni domeni.

Trajna povezava: <http://hdl.handle.net/11686/36062>

Anotacija

DOCX → XML TEI

1. → pravica, imeti stezo, živinogonjo ali kolovoz na tujem zemljišču; ¶
2. → zajemati vodo, napajati živino, odvajati in dovajati vodo; ¶
3. → čuvati in pasti živino; ¶
4. → sekati drva, nabirati suhljad in dračje, pobirati želod, grabiti listje; ¶
5. → loviti divjačino, ribe, ptiče; ¶
6. → lomiti kamenje, kopati pesek, žgati apno. ¶

■ *Vrsta osebnih služnosti.* ¶

§ 478. Osebne služnosti so: potrebnra raba stvari, uživanje in stanovanje. ¶

■ *Nepравилне in navidezne služnosti.* ¶

§ 479. Moči je pa tudi služnosti, ki so ob sebi zemljiske služnosti, dopuščati samo osebi; ali pa je moči ugodnosti, ki so praviloma služnosti, dopuščati le do preklica. Neskladnosti z naravo služnosti se pa ne domnevajo; kdor jih trdi, jih je dolžan dokazati. ¶

■ *Pridobitev pravice služnosti.* ¶

■ *Naslov za pridobitev.* ¶

§ 480. Naslov za služnost temelji na pogodbi, na izjavi poslednje volje, na pravoreku, izrečenem pri delitvi skupnih zemljišč, ali končno na zastaranju. ¶

■ *Način pridobitve.* ¶

§ 481. Stvarna pravica služnosti na predmete, ki so vpisani v javnih knjigah, se da pridobi le z vpisom v te knjige. ¶

Na zemljišča, ki niso vpisana v zemljiske knjige (§ 434) ali na zgradbe (§ 435) se pridobi stvarna pravica s sodno položbo poverjene listine o dovoljeni služnosti; na druge stvari pa na gori (§§ 426 do 428) navedene načine izročitve. (Nov. III, § 23.) ¶

Prejšnje besedilo: ¶

§ 481. Stvarna pravica služnosti na nepremičnine in sploh na take predmete, ki so vpisani v javnih knjigah, se da pridobi le z vpisom v te knjige, na druge stvari pa na gori (§§ 426 — 428) navedene načine izročitve. ¶

Glej nov. III, § 24 zgoraj pri § 434. ¶

■ *Pravno razmerje pri služnostih. Občni predpisi o pravici služnosti.* ¶

§ 482. Vse služnosti soglašajo v tem, da posestnik služne stvari praviloma ni zavezan, kaj storiti, ampak le komu drugemu dopuščati izvrševanje pravice ali opuščati to, kar bi bil sicer kot lastnik upravičen storiti. ¶

```
vodo; </item>
<item n="3">čuvati in pasti živino;</item>
<item n="4">sekati drva, nabirati suhljad in dračje, pobirati želod, grabiti listje;</item>
<pb/>
<item n="5">loviti divjačino, ribe, ptiče;</item>
<item n="6">lomiti kamenje, kopati pesek, žgati apno.</item>
</list>
</div>
</div>
</div>
<div type="section">
<head>Vrsta osebnih služnosti.</head>
<div type="article">
<head>§ 478. </head>
<p>Osebne služnosti so: potrebnra raba stvari, uživanje in stanovanje.</p>
</div>
<div type="section">
<head>Nepравилне in navidezne služnosti.</head>
<div type="article">
<head>§ 479. </head>
<p>Moči je pa tudi služnosti, ki so ob sebi zemljiske služnosti, dopuščati samo osebi; ali pa je moči ugodnosti, ki so praviloma služnosti, dopuščati le do preklica. Neskladnosti z naravo služnosti se pa ne domnevajo; kdor jih trdi, jih je dolžan dokazati.</p>
</div>
<div type="section">
<head>Pridobitev pravice služnosti.</head>
<head>Naslov za pridobitev.</head>
<div type="article">
<head>§ 480. </head>
<p>Naslov za služnost temelji na pogodbi, na izjavi poslednje volje, na pravoreku, izrečenem pri delitvi skupnih zemljišč, ali končno na zastaranju.</p>
</div>
<div type="section">
<head>Način pridobitve.</head>
<div type="article" n="481" source="#ODZ-III" xml:id="ODZ-article_481" corresp="#ODZ-article_481">
<head>§ 481. </head>
<p>Stvarna pravica služnosti na predmete, ki so vpisani v javnih knjigah, se da pridobi le z vpisom v te knjige.</p>
<p>
<hi rend="underline">Na zemljišča, ki niso vpisana v zemljiske knjige (§ 434) ali na zgradbe (§ 435) se pridobi stvarna pravica s sodno položbo poverjene listine o dovoljeni služnosti; </hi> na druge stvari pa na gori (§§ 426 do 428) navedene načine izročitve. <bibl source="#ODZ-III" n="23">(Nov. III, § 23.)</bibl></p>
</div>
<note type="head">Prejšnje besedilo:</note>
<div type="article" n="481" rend="note italic" source="#ODZ-orig" xml:id="ODZ-article_481" corresp="#ODZ-article_481">
<head>§ 481. </head>
<p>Stvarna pravica služnosti<br/>
<hi rend="underline">na nepremičnine in sploh</hi> na take predmete, ki so vpisani v javnih knjigah, se da pridobi le z vpisom v te knjige, na druge stvari pa na gori (§§ 426 — 428) navedene načine izročitve.</p>
</div>
<note type="comment">
<p>Glej nov. III, § 24 zgoraj pri § 434.</p>
</note>
```

Prezentacija (HTML, možno tudi ePub, PDF)

Sistory

Naslovnica Kolofon TEI kolofon Kazali ▾ Uvodi ▾ Besedilo ▾ Priloga

Vaš iskalni niz

<< Shematsko kazalo vsebine zakona

- Uvod.: O državljanah in zakonih sploh.
- Prvi del.: O osebnem pravu.
- Drugi del.: O stvarnem pravu.
 - O stvareh in njih pravni razvrstitevi.
 - Prvi oddelek stvarnega prava.: O stvarnih pravicah.
 - Prvo poglavje.: O posesti.
 - Drugo poglavje.: O lastninski pravici.
 - Tretje poglavje.: O pridobitvi lastnine s prisvojitvijo.
 - Četrto poglavje.: O pridobitvi lastnine po prirasti.
 - Peto poglavje.: O pridobitvi lastnine po izročitvi.
 - Šesto poglavje.: O zastavnem pravu.
 - Sedmo poglavje.: O služnostih (servitutah).
 - Pojem pravice služnosti.
 - Razvrstitev služnosti v zemljische služnosti in osebne;
 - v poljske in hišne služnosti.
 - Vrsta osebnih služnosti.
 - Nepravilne in navidezne služnosti.
 - Pridobitev pravice služnosti.: Naslov za pridobitev.
 - § 480.
 - Način pridobitve.
 - § 481.
 - Pravno razmerje pri služnostih. Občni predpisi o pravici služnosti.
 - § 482.
 - § 483.
 - § 484.
 - § 485.
 - § 486.
 - Uporaba na zemljische služnosti, zlasti na pravico, imeti breme, gredo na tujem poslopu ali prevajati dim.

4. sekati drva, nadirati sunčaj in druge, podirati zelou, graditi hišje,
5. loviti divjačino, ribe, ptice;
6. lomiti kamenje, kopati pesek, žgati apno.

Vrsta osebnih služnosti.

§ 478.

Osebne služnosti so: potrebna raba stvari, uživanje in stanovanje.

Nepravilne in navidezne služnosti.

§ 479.

Moči je pa tudi služnosti, ki so ob sebi zemljische služnosti, dopuščati samo osebi; ali pa je moči ugodnosti, ki so praviloma služnosti, dopuščati le do preklica.
Neskladnosti z naravo služnosti se pa ne domnevajo; kdor jih trdi, jih je dolžan dokazati.

Pridobitev pravice služnosti.

Naslov za pridobitev.

§ 480.

Naslov za služnost temelji na pogodbi, na izjavi poslednje volje, na pravoreku, izrečenem pri delitvi skupnih zemljišč, ali končno na zastaranju.

Način pridobitve.

§ 481.

Stvarna pravica služnosti na predmete, ki so vpisani v javnih knjigah, se da pridobiti le z vpisom v te knjige.

Na zemljišča, ki niso vpisana v zemljische knjige (§ 434) ali na zgradbe (§ 435) se pridobi stvarna pravica s sodno položbo poverjene listine o dovoljeni služnosti;
na druge stvari pa na gori (§§ 426 do 428) navedene načine izročitve. (Nov. III, § 23.)

Prejšnje besedilo:

§ 481. Stvarna pravica služnosti na nepremičnine in sploh na take predmete, ki so vpisani v javnih knjigah, se da pridobiti le z vpisom v te knjige, na druge stvari pa na gori (§§ 426 – 428) navedene načine izročitve.

Glej nov. III, § 24 zgoraj pri § 434.

- Projekti večinoma potekajo v Git repozitorijih za kontrolo verzij:
 - <https://dihur.si/>, <https://gitlab.clarin.si>
 - <https://github.com/DARIAH-SI>
 - <https://github.com/SIstory> itd.
- Digitalne izdaje kot statične HTML spletnene strani z dinamično vsebino => optimalno za trajno hrambo in vzdrževanje:
 - <https://github.com/SIstory/Stylesheets>
 - Nudenje pomoči in izvajanje pretvorb
- Digitalizirano kulturno dediščino trajno hranimo v aplikaciji Archivematica (ISO-OAIS fukcionalni model):
 - Ni javno dostopna, zato se obrnite na nas.
- Javno dostopni rezultati projektov in raziskovalni podatki:
 - <https://sidih.si/>
 - <http://sistory.si/>
 - <https://exist.sidih.si> in <https://exist.sistory.si/>
 - <https://ojs.inz.si>, <https://ojs.zrc-sazu.si/> in <https://omp.zrc-sazu.si>

